

- o Reacties voor het voorstel: Verstandig om valutaresultaten buiten beschouwing te laten vanwege de complexiteit. Het voorstel maakt het simpeler voor de Belastingdienst en voor personen die de aangifte moeten doen. Wel wordt hiermee de kans vergroot dat er meer gespeculeerd gaat worden. Het overgrote deel van het spaarvermogen wordt in euro's aangehouden bij Nederlandse (groot)banken. Het probleem van vreemde valuta is in dit voorstel dan ook weinig relevant.
- o Reacties tegen het voorstel: Het niet belasten van valutahandel en speculaties leidt tot een afwijkende behandeling ten opzichte van effecten, aandelen en obligaties in vreemde valuta. Dat leidt tot arbitrage.
- o Het voorgestelde dilemma toont aan hoe complex heffing op basis van werkelijk rendement is. Diverse respondenten bepleiten terug te gaan naar een forfaitaire heffing (jaarlijks aanpassen op basis van actuele marktrente) of een vermogensbelasting.

5. Aftrekbaarheid van rente van consumptieve schulden
Dit roept de vraag op of de aftrekbaarheid van rente van consumptieve schulden beperkt moet worden in het nieuwe stelsel. Wat vindt u hiervan?
- o Naast dat veel respondenten aangeven dat ze denken dat dit bijzonder lastig te controleren is, zijn er meerdere meer principiële benaderingen.
 - o De groep die vindt dat de aftrek van consumptieve schulden beperkt zou moeten worden, is of van mening dat het aangaan van schulden voor zaken als een auto of een vakantie ontmoedigd zou moeten worden en daarom niet aftrekbaar zou moeten zijn (soms geven zij aan dit ook strijdig te vinden met ander beleid van overheid waarin wordt gewaarschuwd voor het aangaan van schulden). Een andere groep vindt het van belang dat een schuld als het ware correspondeert met wat er belast wordt: een aftrekbare schuld moet volgens deze groep dus een inkomen opleveren in box 3.
 - o Burgers die vinden dat dit niet beperkt zou moeten worden, geven vaak als mening dat men zelf over de samenstelling van het vermogen gaat en dat dit niet fiscaal beïnvloed zou moeten worden.
 - o Tot slot zijn er respondenten die vinden dat een consumptieve schuld maar tot een bepaald bedrag of percentage mag worden afgetrokken.

6. Onroerende zaken
- a. Hoe zou het criterium hoofdzakelijk (70%) eigen gebruik vastgesteld moeten worden? Dagen/weken tellen, of eventueel een maximale huuropbrengst in verhouding tot de WOZ-waarde?
- b. Als de woning van het forfait naar de vermogenswinstbelasting wordt verplaatst, kan deze daarna niet meer terug naar het forfait. Respondenten wordt om een reactie hierop gevraagd.
- o Voor wat betreft de 70% (vraag a.) lopen de meningen uiteen, maar er lijkt een lichte voorkeur te zijn voor de maximale huuropbrengst in verhouding tot de WOZ-waarde om het eigen gebruik te bepalen. Respondenten vinden het wel ingewikkeld en verwachten hierbij veel gesjoemel.
 - o Dat de woning niet meer terug mag naar het forfait (vraag b.), vinden de meeste respondenten oneerlijk. Ze zijn van mening dat de omstandigheden in een mensenleven nou eenmaal kunnen

- veranderen en dat de belastingheffing daarbij aan zou moeten sluiten. Voor een begrenzing, bijvoorbeeld in tijd, lijkt wel begrip te zijn.
- o Veel respondenten zijn van mening dat wanneer een vakantiewoning puur voor eigen gebruik is, er geen forfaitaire belasting geheven mag worden, omdat er geen sprake is van rendement (een vakantiewoning kost volgens hen alleen maar geld). Daarom zou het ook niet aansluiten bij het Kerstarrest. Dit is een standpunt ingenomen door de Bond voor Belastingbetalers dat veel burgers hebben ingestuurd.
 - o Een vermogenswinstbelasting voor alle onroerende zaken lijkt op meer begrip te kunnen rekenen bij de respondenten.
 - o Veel burgers denken dat de maatregel ziet op de eigen woning in box 1. Het verdient dus aanbeveling dat duidelijker te communiceren. Ook hier zijn (net als bij vraag 7.) Veel burgers die aangeven dat dit hen niet raakt omdat ze slechts één woning bezitten.
7. Afbakening startende innovatieve onderneming
Wij vernemen graag van u welke objectief bepaalde elementen u geschikt en wenselijk acht om de aandelen in startende innovatieve ondernemingen af te bakenen.
- o Opvallend veel respondenten geven bij deze vraag aan niet over voldoende kennis te beschikken om een reactie te geven. Ook melden veel respondenten dat dit punt hen niet raakt, omdat ze niet investeren in dit soort bedrijven.
 - o Burgers die wel hebben gereageerd, zijn regelmatig van mening dat deze uitzondering niet gemaakt zou moeten worden. Daar worden verschillende redenen voor aangevoerd: uitzonderingen maken het systeem nodeloos ingewikkeld, alle investeringen in aandelen moeten uit principe hetzelfde behandeld worden (vaak wordt aanvullend gesteld dat dan in alle gevallen sprake zou moeten zijn van een vermogenswinstbelasting), maar ook veel respondenten geloven dat deze maatregel het ondernemersklimaat negatief zal gaan beïnvloeden (niet duidelijk is waarom).
 - o Het begrip 'innovatief' om de ondernemingen af te bakenen, vinden veel burgers die reageren in ieder geval niet objectief genoeg.

Informatiepunt 1 – terugkoppeling gesprekken belangenorganisaties

Parallel aan de internetconsultatie zijn gesprekken gevoerd met belangenorganisaties over het geconsulteerde wetsvoorstel. Hierna treft u een korte terugkoppeling van deze gesprekken. De organisaties hebben ook schriftelijk input geleverd op het voorstel. Het verwerken daarvan kost meer tijd. Wanneer het ons raadzaam lijkt iets aan te passen aan het voorstel op basis van alle input, wordt u daar in een latere nota door middel van een beslispunt over geïnformeerd.

Toelichting Informatiepunt 1

- Er hebben gesprekken plaatsgevonden met de volgende organisaties: NOB, RB, VNO/NCW & MKB-Nederland. Daarnaast zullen nog gesprekken plaatsvinden met de NBA en het SRA.
- VNO/NCW & MKB-Nederland:
 - o Algemeen positief dat deels is overgestapt van VAB naar VWB. Problematisch als verschillen met box 2 worden gecreëerd. Liefst geen systeemverschillen tussen de boxen. Begrip voor hybride stelsel: is een manier om verder te gaan naar werkelijk rendement.

- Weinig draagvlak voor VAB bij beursgenoteerde beleggingen. Onderscheid tussen familieondernemingen en startups en overige aandelen: kan dit onderscheid juist niet tot ongelijke behandeling leiden met problemen bij de rechter van dien? Ondanks dat dit tegemoetkomt aan maatschappelijke roep.
- Forfait eerste woning sparen en beleggen: ingewikkeld aspect, begrijpelijk vanuit oogpunt van eenvoud, maar maakt het systeem ingewikkeld en roept nieuwe vragen op. Geen keuzeregime, is een kwetsbaarheid voor burgers die een VWB aantrekkelijker vinden dan het forfait. ←
- Eigen gebruik: Spannend aspect, krijg je korting als je er niet gebruik van maakt? Bijvoorbeeld (hoofdverblijf) woning box 1 in Groningen (in het weekend) en werken in Amsterdam? ←
- NOB:
 - De keuze voor de totaalwinstbenadering roept veel vragen op. Wellicht is het handiger om voor een box 2 achtige structuur te gaan. Daarnaast is het onduidelijk hoe diverse regels, zoals waarderingsvoorschriften van vorderingen en genotsrechten, zich tot elkaar gaan verhouden. Ook is het onduidelijk wat je allemaal binnenhaalt. Moeten we dan weer eventueel gaan corrigeren? ||
 - Over het eigen gebruik: niet ingeschrevenen met een dure woning in box 3 kunnen de grondslag uithollen via leningen uit eigen BV. Daarnaast roept het de vraag op of eigen gebruik van box 3 bezittingen überhaupt in de inkomstenbelasting past? Daarom de suggestie om de inkomstenbelasting in box 3 te beperken of volledig uit te sluiten. Het is van belang goed te kijken naar het Kerstarrest, de overheid moet zich niet mengen in de keuze hoe vermogen rendabel maakt. ||
 - Met inflatie wordt geen rekening gehouden, maar er wordt wel een koppeling gemaakt met het draagkrachtbeginsel. Waarom wordt er toch gekozen voor een systeem waarin geen rekening wordt gehouden met inflatie? Daarom de suggestie voor een vaste aftrek conform het jaargetal CPI. In box 1 worden de schijven geïndexeerd. Als je draagkracht serieus neemt, dan moet je hier iets mee doen. ←
 - Ten aanzien van blooteigendom, vruchtgebruik is de vraag waarom er nihil waardering is bij de vruchtgebruiker? De verwachting is dat dit de deur open zet voor arbitrage, in de jaren '80 is hier veel misbruik van gemaakt. ←

- De staatssteun aan familiebedrijven en startups kan gezien worden als een bevoordeling van die aandeelhouders of een ondernemingsgroep. Is er een rechtvaardiging voor dat selectieve voordeel? Dit is een punt voor nader onderzoek.
- Hoe verhoudt het waarden op WOZ-waarde zich tot het totaalwinstbegrip? Verbeteringen zie je niet 1 op 1 terug in de WOZ-waarde. Daarnaast een suggestie voor een step-up voor woningen. Veel woningen worden te laag gewaardeerd in de WOZ. De WOZ-waarde 2027 gaat uit van waardepelldatum 01-01-2026. Ga je dan niet heffen over waarde die al is belast?
- RB:
 - Het RB denk dat dat aftrekbaarheid van werkelijke kosten in de praktijk een grotere administratieve lastenplicht met zich meebrengt, evenals discussies met de Belastingdienst over kwalificatie van uitgaven. ||
 - Het RB betwijfelt of het dogmatisch correct is om bij een woning in box 3 die belastingplichtige hoofdzakelijk in eigen gebruik heeft, veelal als vakantiehuis, een inkomen in aanmerking te nemen. Het karakter is ||

namelijk veeleer consumptie in plaats van belegging. Ook maakt het RB zich grote zorgen over de uitzonderingspositie van schulden aangegaan in verband met een eerste woning box 3 (die in het forfait zit). Het RB raadt de wetgever aan om de eerste woning box 3 net als vastgoed volgens de systematiek van de vermogenswinstbelasting te belasten. Hierbij moet het privégebruik van vastgoed belast worden volgens artikel 3.19 Wet IB 2001.

- Voor een aantal bezittingen in box 3 geldt de vermogenswinstbelasting in plaats van de vermogensaanwasbelasting, zoals voor onroerende zaken. Dat houdt in dat pas op het moment van realisatie het verschil tussen de overdrachtprijs en de verkrijgingsprijs, gecorrigeerd met stortingen en onttrekkingen, belast. Het RB pleit ervoor een regeling te creëren waarbij de verkrijgingsprijs van de betreffende vermogensbestanddelen, al dan niet op verzoek, door de inspecteur bij voor bezwaar vatbare beschikking worden vastgelegd.
- Voor onroerende zaken en aandelen in familie- en startersondernemingen geldt belastingheffing over vermogenswinsten in plaats vermogensaanwas. Het RB acht het wenselijk om er uitdrukkelijk op te wijzen dat er ook andere vermogensbestanddelen zijn die illiquide zijn, waardoor een tussentijdse stijging van de waarde ervan, leidend tot belastingheffing, liquiditeitsproblemen kunnen ontstaan.
- Het RB geeft aan goed uit de voeten te kunnen met de totaalwinstbenadering omdat dit aansluit bij kaders en begrippen die nu ook al worden gebruikt.
- Daarnaast stelt het RB vragen over onder meer vruchtgebruik, het ontbreken van een doorschuiffaciliteit en een step-up.

Communicatie

Niet van toepassing.

Politiek/bestuurlijke context

Niet van toepassing.

Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden

Niet van toepassing.

TER BESLISSING

Aan

de staatssecretaris van Financiën – Fiscaliteit en Belastingdienst
de minister

Directie Directe
Belastingen & Toeslagen

Persoonsgegevens

nota

Extra reguliere nota box 3

Datum

8 november 2023

Notanummer

2023-0000252994

Bijlagen

1. Bijlage administratieplicht
2. Bijlage rekenvoorbeelden

Aanleiding

In de vorige reguliere box 3-nota hebben wij gemeld dat er een extra nota komt om tijdig op alle openstaande punten voor de wetgeving te kunnen beslissen. Deze extra nota treft u hierbij aan. Tijdens de bespreking op 1 november heeft u verzocht om ook voor deze nota een overleg in te plannen. Dat proberen wij in te plannen met uw secretariaat. De volgende beslispunten komen in de nota aan de orde:

- Uitwerking van de administratieplicht;
- Behandeling van genotsrechten en blooteigendom;
- Definitie familiebedrijven.

Tot slot treft u nog drie informatiepunten:

- Uitsluiting van bepaalde regels die kosten naar voren halen of heffing over gerealiseerde winsten uitstellen;
- Eerste bevindingen onderzoek naar mogelijke staatssteun.
- Damage aangifte inkomenheffingen box 3.

Beslispunten

Beslispunten 1 en 2 – Uitwerking administratieplicht

1. Bent u akkoord om de administratieplicht voor burgers met box 3-vermogen te beperken tot bezittingen en schulden in box 3 waarvan de Belastingdienst niet automatisch (nationaal en internationaal) financiële gegevens van derden verkrijgt?
2. Bent u akkoord om – separaat aan het traject van het ontwikkelen van het nieuwe box 3-stelsel – te onderzoeken of de administratieplicht uitgebreid dient te worden naar resultaatgenieters in box 1 (ROW) en aanmerkelijkbelanghouders in box 2 gelet op de grote overeenkomsten tussen deze categorieën en het nieuwe box 3-stelsel?

Toelichting

- In de memorie van toelichting van het conceptwetsvoorstel "Wet werkelijk rendement box 3" is aangekondigd dat een administratieplicht wordt geïntroduceerd voor belastingplichtigen met box 3-vermogen. Over de invulling van de administratieplicht is het volgende vermeld in de MvT.

16.11.23

Mue

Akhocad

Akhocad

"Bij de voorgestelde administratie- en bewaarplicht bestaat oog voor de menselijke maat: 'recht doen aan de belangen van burgers bij de totstandkoming en uitvoering van beleid'. De voorgestelde verplichtingen dienen in verhouding te staan met de beoogde doelen en belangen en houden meer in naarmate het vermogen complexer of meer divers is. [] In het kader van proportionaliteit, voorzienbaarheid en het beperken van de administratieve lasten wordt een delegatiemogelijkheid gecreëerd waarmee de administratieplicht in lagere regelgeving nader ingekaderd wordt. []"

- In het kader van het zoveel mogelijk beperken van de administratieve lasten, regeldruk, noodzaak en proportionaliteit adviseren wij u om geen administratieplicht te introduceren voor burgers met bezittingen en schulden in box 3 waarvan de Belastingdienst automatisch (nationaal en internationaal) gegevens van derden verkrijgt. // lens
- De administratieplicht gaat zodoende niet gelden voor:
 - Binnenlandse en buitenlandse bank- en spaarrekeningen die geen verband hebben met een vermogensbestanddeel waarvoor wel een administratieplicht geldt; // P
 - Financiële instrumenten en verzekeringsproducten die worden aangehouden bij een financiële instelling die automatisch gegevens levert aan de Belastingdienst op basis van nationale of internationale verplichtingen (zoals de Common Reporting Standard (CRS) en Foreign Account Tax Compliance Act (FATCA)); // P
 - Schulden die zijn aangegaan bij een Nederlandse financiële instelling die automatisch gegevens levert aan de Belastingdienst (onder CRS en FATCA worden geen financiële gegevens over schulden uitgewisseld); // P
 - Cryptovaluta (onder DAC 8 zijn vanaf 2027 gegevens beschikbaar). // P
- Positief geformuleerd gaat de administratieplicht in box 3 wel gelden voor:
 - Onroerend goed; P
 - Overige vermogensrechten die rechtstreeks, dus zonder tussenkomst van een financiële instelling, zijn verkregen door burgers (zoals het uitlenen van geld of het direct kopen van 4% aandelen in een vennootschap); P
 - Schulden die zijn aangegaan bij particulieren en buitenlandse financiële instellingen. P
- Als de gegevenspositie van de Belastingdienst in de toekomst verder wordt versterkt, bijvoorbeeld als gevolg van aanvullende nationale of internationale gegevensuitwisselingen of nieuwe koppelingen van databronnen, dan kan de administratieplicht voor box 3-vermogen in de toekomst eventueel worden afgeschaald. //
- De gebruikelijke verplichtingen van administratieplichtigen ten behoeve van de belastingheffing van derden gaan niet gelden voor degenen die een administratieplicht voor bezittingen en schulden in box 3 hebben.¹ //
- Naast een duidelijke afbakening waarvoor wel en waarvoor niet een administratieplicht en overige verplichtingen gelden, zal nader worden onderzocht of de bewaarplicht kan worden verkort en de gevolgen van het niet-nakomen van de administratieplicht meer proportioneel kan worden vormgegeven. //

¹ Artikel 53 van de Algemene wet inzake rijksbelastingen (AWR).

- Bij het vaststellen van de uitvoeringstoets zal een inschatting worden gemaakt van de benodigde controle-inzet van de Belastingdienst op het nieuwe box 3-stelsel. // P
- In bijlage 1 is een samenvatting opgenomen van de inhoud en werking van CRS en FATCA.
- Vanwege de grote overeenkomst tussen het nieuwe box 3-stelsel en resultaatgenieters in box 1 (ROW) en aanmerkelijkbelanghouders in box 2 adviseren wij u om – los van het box 3-traject - te onderzoeken om de administratieplicht uit te breiden naar de ROW en box 2. eens

Een proportionele administratieplicht, overige verplichtingen en gevolgen in box 3

- Op dit moment geldt de administratieplicht alleen voor lichamen en natuurlijk personen die een bedrijf of een zelfstandig beroep uitoefenen.² Een nieuwe administratieplicht buiten deze (fiscale) ondernemingsfeer voor particulieren kan worden bestempeld als een systeemwijziging in het formele belastingrecht en een aanzienlijke verzwaring in de huidige fiscale verplichtingen van belastingplichtigen tot gevolg hebben. //
- Naast de verzwaring van de administratieve lasten dienen hierbij ook de mogelijke gevolgen in ogenschouw te worden genomen die de wet op dit moment verbindt aan het niet correct nakomen van de administratieplicht. Namelijk de zogenoemde omkering en verzwaring van de bewijslast³ en strafrechtelijke aansprakelijkheid. //
- Om recht te doen aan de menselijke maat, doenvermogen en doenlijkheid, proportionaliteit en het bieden van voorzienbaarheid en daarmee meer rechtszekerheid, wordt een delegatiemogelijkheid gecreëerd waarmee de administratieplicht in lagere regelgeving nader wordt ingekaderd. Hiermee worden ook onnodige discussie en bezwaar- en beroepsprocedures voorkomen. // P
- Al een geruime tijd zijn wij in overleg met ketenpartners (banken en verzekeraars) om bestaande reñseigneringsplichten uit te breiden. Uitbreiding draagt bij aan de proportionaliteit van de administratieplicht. //
- Eveneens in het kader van de administratieve lasten, regeldruk, noodzaak en proportionaliteit zullen de administratieplichtigen in box 3 (voor dat deel) worden uitgesloten van de verplichtingen ten behoeve van de belastingheffing van derden⁴. Dit betekent onder andere dat de inspecteur bij deze administratieplichtigen met betrekking tot de box 3-gegevens geen uitvraag kan doen om gegevens te verkrijgen die van belang kunnen zijn voor de heffing van andere belastingplichtigen. //
- Onderzoek zal plaatsvinden naar het meer proportioneel vormgeven van de bewaarplicht en de gevolgen van het niet-nakomen van de administratieplicht waaronder de omkering en verzwaring van de bewijslast. Bij het aspect omkering en verzwaring van de bewijslast kan worden gedacht aan een zogenoemde omkering (en verzwaring) van de bewijslast die alleen zal gelden voor dat bestanddeel in box 3 waarvoor de administratieplicht niet of niet correct is bijgehouden in plaats van omkering (en verzwaring) van de bewijslast voor de gehele aangifte en belastingaanslag. //

² Artikel 52, tweede lid, AWR. Een natuurlijk persoon heeft ook een administratieplicht in het geval hij winst uit onderneming als bedoeld in artikel 3.3 Wet IB 2001 geniet, inhoudingsplichtig is of een valt onder de terbeschikkingstellingsregeling (artikel 3.91 en artikel 3.92 Wet IB 2001) of een lucratief belang heeft (artikel 3.92b Wet IB 2001).

³ Nadat een zogenoemde informatiebeschikking onherroepelijk is geworden of als nadere onderbouwing dat de niet vereiste aangifte is gedaan. Zie artikel 25, derde lid, AWR, artikel 27e, eerste lid, AWR en artikel 52a AWR.

⁴ Artikel 53 AWR.

- Daarnaast zal worden onderzocht of de administratieplicht zo kan worden uitgewerkt dat als de Belastingdienst niet beschikt over contra-informatie wel omkering bewijslast kan worden gesteld (en dat als de Belastingdienst wel beschikt over contra-informatie, niet).
- De bewaarplicht bedraagt in beginsel zeven jaar. Deze termijn vangt aan na het einde van het fiscaal relevante jaar. Bij inkomen dat pas bij verkoop wordt belast (vermogenswinstbelasting) kan de bewaarplicht in de praktijk veel langer duren dan zeven jaar.
- Voor de afbakening van de administratieplicht zijn twee alternatieven onderzocht, namelijk differentiatie naar complexiteit van vermogen en het creëren van toegangscriteria zoals de hoogte van het inkomen of de hoogte van het vermogen. Uit het onderzoek blijkt dat deze alternatieven niet goed werkbaar zijn in de praktijk.

Gegevens onder de administratieplicht box 3

- Het aantal gegevens dat voor het nieuwe box 3-stelsel van belang kan zijn, moet worden afgezet tegenover de informatiepositie van de Belastingdienst.
- Voor onroerende zaken in Nederland kan de Belastingdienst gebruik maken van de WOZ-Waarde van de Landelijke Voorziening WOZ van de waarderingkamer. Daarnaast heeft de Belastingdienst de mogelijkheid om via het Basisregistratie Kadaster (BRK) informatie te raadplegen over onder andere eigendom en aan- en verkoopprijzen. Wel ontbreekt informatie over huurinkomsten, periodieke lasten (OZB, verzekeringen, energiekosten, bijdragen VvE's etc.), onderhouds- en verbeteringskosten en eigen gebruik.
- De Belastingdienst ontvangt momenteel van diverse Nederlandse financiële instellingen (zoals banken en verzekeraars) gegevens over banktegoeden, beleggingen in financiële producten, levensverzekeringen en schulden. Deze bestaande gegevensstromen worden met de invoering van het nieuwe stelsel uitgebreid met stortingen (aankopen/betaalde premie), onttrekkingen (verkopen/uitbetaald bedrag) en aftrekbare kosten zodat het werkelijk rendement kan worden berekend en vooraf kan worden ingevuld in de aangifte.
- Daarnaast ontvangt de Belastingdienst momenteel automatisch financiële gegevens van buitenlandse financiële instellingen op grond van CRS en FATCA. De kwaliteit van de ontvangen gegevens is wisselend en varieert per land. Tot op heden heeft de Belastingdienst niet voldoende vertrouwen in de ontvangen gegevens om deze volledig in de VIA op te nemen. Daarnaast worden deze gegevens niet eerder dan oktober van het jaar opvolgend op het jaar waar ze betrekking op hebben door de Belastingdienst ontvangen. Daarbij moet worden opgemerkt dat gegevens over onttrekkingen en stortingen niet worden uitgewisseld. Deze gegevens zijn wel relevant voor de berekening van de vermogensaanwasbelasting.
- Ondanks de wisselende kwaliteit van de financiële gegevens van buitenlandse financiële instellingen, de niet 100%-volledigheid en de niet tijdige beschikbaarheid voor de VIA zijn deze gegevens wel van belang en bruikbaar voor de controle van aangiften. Deze gegevens dienen namelijk als contra-informatie op basis waarvan de Belastingdienst vragen kan stellen aan de burger. Wij achten het daarom niet proportioneel om een administratieplicht in te voeren voor bezittingen en schulden die worden aangehouden bij buitenlandse financiële instellingen die onder de reikwijdte van CRS en FATCA vallen.

- De Nederlandse orde van Belastingadviseurs (NOB) bepleit in reactie op de internetconsultatie van het wetsvoorstel "Wet werkelijk rendement box 3" dezelfde afbakening voor toepassing van de administratieplicht voor box 3-belastingplichtigen.
- Wij adviseren u om bank- en spaartegoeden uit te zonderen van de administratieplicht. Hierop dient naar onze mening één uitzondering te worden gemaakt, namelijk voor de bankrekening waarmee stortingen en onttrekkingen worden gedaan van een vermogensbestanddeel waarvoor wel een administratieplicht geldt. Hierbij kan gedacht worden aan de bewaarplicht van afschriften van een betaalrekening waarmee uitgaven worden gedaan en inkomsten worden ontvangen met betrekking tot onroerend goed, zoals huurinkomsten, onderhouds- en verbeteringskosten, aan- en verkoop etc. Zonder de bankafschriften van dergelijke rekening te bewaren is de controle op de juistheid van het inkomen van dat onroerend goed niet (volledig) mogelijk. Deze werkwijze is te vergelijken met de zakelijke rekening van een IB-onderneming die ook valt onder de reikwijdte van de administratieplicht van de onderneming. De overige ("reguliere") bankrekeningen van een burger vallen niet onder de administratieplicht.
- Een administratieplicht voor natuurlijke personen met box 3-vermogen is nieuw. In het kader van voorzienbaarheid wordt onderzocht of een format of een checklist ontwikkeld kan worden waaraan belastingplichtigen eenvoudig kunnen toetsen welke gegevens per type vermogen bewaard moeten worden om een deugdelijke administratie te voeren.

lees!!

Onderzoek naar administratieplicht voor alle resultaatgenieters en aanmerkelijkbelanghouders

- Op dit moment vallen niet onder de administratieplicht de zogenoemde resultaatgenieters (ROW) en aanmerkelijkbelanghouders (box 2). ROW is een restcategorie van inkomen uit werk en woning. Het gaat immers om het resultaat uit een werkzaamheid die geen winst uit onderneming of loon uit dienstbetrekking betreft. Hieronder vallen bijvoorbeeld freelancers, speculatie zoals transacties met effecten en aandelenopties, het *minen* van cryptovaluta en de handel daarin, het meer dan normaal actief vermogensbeheer zoals het uitponden van onroerende zaken etc. //
- De invoering van een heffing in box 3 over het werkelijke rendement in combinatie met de invoering van een partiële administratieplicht rechtvaardigt het stellen van de vraag waarom voor resultaatgenieters en aanmerkelijkbelanghouders geen administratieplicht geldt voor soortgelijke werkzaamheden. Het verschil in behandeling van inkomsten uit bijvoorbeeld aandelen of onroerende zaken is straks namelijk - afgezien van het tarief - gering. Het is niet goed uitlegbaar waarom voor een aandelenbelang van 4% (box 3) wel een administratieplicht geldt en voor een aandelenbelang van 5% niet. Hetzelfde geldt voor het verschil tussen normaal actief vermogensbeheer (box 3) en meer dan normaal actief vermogensbeheer (ROW) ten aanzien van bijvoorbeeld effecten of onroerend goed. In al deze gevallen wordt het werkelijke rendement belast, alleen geldt niet altijd een administratieplicht. //
- Uitbreiding zorgt ervoor dat er een gelijk regime qua administratieplicht ontstaat voor ondernemers en (actieve en passieve) beleggers in box 1 en 2 en in de VPB, voor box 3 spaarders en beleggers en voor alle resultaatgenieters. Hierbij is een administratieplicht beoogd voor in ieder geval soortgelijke werkzaamheden. //

lees!!

- Ten aanzien van resultaatgenieters zal in ieder geval geen administratieplicht gelden ten aanzien van de betaling waarover de Belastingdienst gegevens ontvangt. Hierbij kan bijvoorbeeld gedacht worden aan betaling aan sprekers en auteurs, betaling aan deelnemers aan medische proeven en betalingen aan particulieren voor schoonmaken, onderhoud, verbouwingen en andere klusjes.

Beslispoint 3 – Behandeling genotsrechten en blooteigendom

Gaat u akkoord om de behandeling van genotsrechten en blooteigendom ten opzichte van de consultatieversie te wijzigen en als volgt in de heffing te betrekken?

- Bij een zakelijke koopsom voor het vestigen van het genotsrecht leidt dit niet tot heffing bij de blooteigenaar en is de koopsom niet aftrekbaar bij de genotsgerechtigde.
- De afbouw van het genotsrecht (aftrekpost) en de gelijktijdige en even grote aangroei van het blooteigendom (inkomsten) vindt lineair plaats op basis van de verwachte looptijd van het genotsrecht.
- Bij vroegtijdig eindigen van het genotsrecht vindt een (belaste dan wel aftrekbare) vrijval plaats van het restant.
- Ongewijzigd blijft dat de vruchten belast zijn bij de genotsgerechtigde en de intrinsieke waardemutaties (positief of negatief) in principe belast zijn bij de blooteigenaar.

Toelichting beslispoint 3

- In het geconsulteerde voorstel wordt de vergoeding voor het genotsrecht in het jaar van vestigen bij de blooteigenaar als inkomsten belast en ineens als kosten in aftrek gebracht bij de genotsgerechtigde. Om waarderingproblemen te voorkomen wordt vanuit praktisch oogpunt het genotsrecht bij fictie gesteld op nihil.
- Uit de literatuur blijkt echter dat dit voorstel kan leiden tot oneigenlijk gebruik. De Nederlandse Orde van Belastingadviseurs (NOB) en het Register Belastingadviseurs (RB) hebben hier ook aandacht voor gevraagd in gesprekken die we met ze hebben gevoerd.
- Hierbij kan gedacht worden aan de situatie dat kort voor emigratie of in het zicht van overlijden een genotsrecht wordt gekocht, bijvoorbeeld van een bank of de eigen vennootschap. De koopsom is aftrekbaar, terwijl de toekomstige vruchten niet in de (Nederlandse) heffing kunnen worden betrokken vanwege emigratie of overlijden.
- In lijn met de suggestie uit de hiervoor genoemde literatuur adviseren wij u om de eerder voorgestelde behandeling (nihilwaardering in combinatie met het ineens belasten/in aftrek brengen van de koopsom) te vervangen door een lineaire afbouw van de waarde van het genotsrecht.
- Hiermee wordt de totaalwinst van het blote eigendom en het genotsrecht op praktische wijze (eenvoudsbeginsel) toegerekend aan de jaren waarin het genotsrecht bestaat (matchingsbeginsel). Het gesignaleerde oneigenlijk gebruik doet zich dan niet meer voor.

→ eens!!

Het huidige stelsel

- Het genotsrecht is het recht op genot van een zaak of vermogensrecht, het recht om gebruik te maken van iets. Voorbeelden zijn:

- o Vruchtgebruik: het recht om goederen te gebruiken die van een ander zijn en daarvan de 'vruchten' te genieten (bijvoorbeeld toekomstige rente of dividend).
- o Erfpacht: het recht om gebruik te maken van een stuk grond en de daarop staande bebouwing.

Na het vestigen van het genotsrecht blijft bij de juridische eigenaar een zogenoemd "bloot eigendom" over.

- In het box 3-stelsel worden genotsrechten die ontstaan op basis van het wettelijk erfrecht of op grond van een testament niet in aanmerking genomen. De voorgestelde waardering heeft zodoende betrekking op genotsrechten die buiten het versterkerrecht en testamentair erfrecht ontstaan door het aangaan van een overeenkomst. Onze inschatting is dat genotsrechten beperkt voorkomen in box 3. Daarnaast schatten wij in dat in die beperkte gevallen belastingplichtigen advies en bijstand ontvangen van een (belasting)adviseur bij het opstellen van de overeenkomst en het bepalen van een zakelijke prijs voor het verkrijgen/vestigen van het genotsrecht.
- In het huidige stelsel moet de belastingplichtige de waarde van het genotsrecht en het blooteigendom berekenen op basis van tabellen in het Uitvoeringsbesluit inkomstenbelasting 2001. Ondanks deze tabellen is de berekening complex omdat veel factoren van belang zijn. In zoverre is het nieuwe voorstel een vereenvoudiging omdat de waardering van het genotsrecht kan worden vastgesteld door de (al bekende) koopsom te delen door de (eenmalig) ingeschatte looptijd van het genotsrecht.

Omschrijving nieuw voorstel

- De hoofdregel is dat een genotsrecht en een bloot eigendom hetzelfde regime volgt als het volle eigendomsrecht. Dus genotsrechten die gevestigd worden op onroerende zaken of op aandelen in familiebedrijven en start-ups volgen het winstregime. Genotsrechten die bijvoorbeeld gevestigd worden op andere aandelen volgen het aanwasregime.
- Een eenmalige vergoeding op het moment van vestiging van het genotsrecht tegen een zakelijke prijs is een vermogensmutatie waarbij het totale vermogen gelijk blijft. De verkoopprijs van het genotsrecht is dan immers gelijk aan de waardedaling van het goed waarop het genotsrecht rust. Elk jaar wordt de resterende periode waarin het genotsrecht op het eigendom is gevestigd korter. Daardoor stijgt de waarde van het blote eigendom en daalt de waarde van het genotsrecht. De blote eigenaar heeft elk jaar een tussentijdse winstneming vanwege de afbraak van de waarde van het resterende genotsrecht. Daar staat tegenover dat de genotsgerechtigde elk jaar de waardedaling van het genotsrecht kan aftrekken.
- Deze verplichte jaarlijkse winstneming/verliesneming vanwege de jaarlijkse afbraak van het genotsrecht geldt zowel in het winstregime als in het aanwasregime van box 3. Belastinguitstel in het winstregime is niet nodig bij de verkoop van een genotsrecht, omdat er liquide middelen beschikbaar zijn. Dit sluit ook aan bij behandeling van genotsrechten in box 1 op grond van goed koopmansgebruik.
- Specifiek voor het winstregime wordt wel een uitzondering gemaakt op de verplichte jaarlijkse winstneming: deze is niet verplicht bij de verwerving van het blote eigendom van een derde. Anders dan bij de volle eigenaar die een genotsrecht verkoopt, zullen er bij de aankoop van een bloot eigendom niet altijd liquide middelen beschikbaar zijn. Winstneming mag

goede analogie met winstbegrip (gkg)

worden uitgesteld tot vervreemding. Deze uitzondering bestaat op dit moment ook in box 1 op grond van goed koopmansgebruik.

- Een accurate verdeling van de totaalwinst over de looptijd van het genotsrecht conform het matchingsbeginsel is zeer belastend voor burgers en de Belastingdienst. Hiervoor zou jaarlijks de actuariële waarde berekend moeten worden waarbij onder andere rekening wordt gehouden met de wijzigingen in de marktrente en sterftcijfers. Daarom wordt een eenvoudige methode voorgesteld, waarbij een verplichte lineaire afbouw geldt op basis van de duur van het genotsrecht. Bij tijdelijke genotsrechten vindt de afbouw plaats op grond van de overeengekomen looptijd. Bij eeuwigdurende genotsrechten vindt de afbouw plaats op grond van een wettelijk voorgeschreven X aantal jaren (bijvoorbeeld 30 jaar).
- Bij het vestigen van het genotsrecht wordt op dat moment wel rekening gehouden met sterfttekansen. Bij een genotsrecht dat afhankelijk is van een of twee levens moet bij het vestigen een inschatting worden gemaakt van de looptijd op basis van de resterende levensverwachting. Hiervoor zullen tabellen worden opgenomen in lagere regelgeving.
- Als het genotsrecht langer duurt dan ingeschat, is de waarde van het genotsrecht (lineair) afgebouwd tot nihil. De vruchten lopen wel nog door en blijven belast totdat het genotsrecht eindigt. Dit effect is overkomelijk en de prijs voor het niet jaarlijks hoeven opstellen van een actuariële berekening waarbij rekening wordt gehouden met actuele rente en sterfttekansen.
- In bijlage 2 treft u diverse rekenvoorbeelden aan.

Beslispunt 4 – Definitie familiebedrijven

Bent u akkoord om voor de definitie van familiebedrijven in het nieuwe box 3-stelsel aan te sluiten bij de definitie die per 1 januari 2025 wordt opgenomen in de Successiewet 1956 naar aanleiding van het aangenomen amendement van Inge van Dijk en Erkens?

A. Schoed

Toelichting beslispunt 4

- In het conceptwetsvoorstel "Wet werkelijk rendement box 3" is in de wettekst een summierere definitie opgenomen van familiebedrijven. Vervolgens is in de memorie van toelichting (MvT) aangekondigd dat in lagere regelgeving voorwaarden zullen worden opgenomen wanneer een bedrijf voor toepassing van het nieuwe box 3-stelsel wordt aangemerkt als een familiebedrijf.
- Ter illustratie is in de MvT een aanzet gedaan voor een definitie, gebaseerd op de afbakeningscriteria die het CBS en de Europese Commissie gebruiken voor het doen van onderzoek.
- In de internetconsultatie is door de NOB, RB en de belangenorganisatie Familiebedrijven Nederland kritisch gereageerd op de werkbaarheid van de voorgestelde definitie.
- Op 26 oktober is het amendement van Inge van Dijk (CDA) en Erkens (VVD) aangenomen over aanpassingen van de bedrijfsopvolgingsregeling in de schenk- en erfbelasting voor familiebedrijven.⁵ In het amendement is een definitie opgenomen van een familiebedrijf.

⁵ Kamerstukken II 2023/24, 36421, nr. 11.

- In het kader van uniformiteit van begrippen en in het belastingrecht adviseren wij u om deze definitie over te nemen voor de afbakening in het nieuwe box 3-stelsel. 1 eens
- Van een familiebedrijf is sprake als de belastingplichtige, al dan niet tezamen met zijn partner, en bloed- en aanverwanten in de neergaande lijn van de eerste familiaire aandeelhouder, doet blijken voor ten minste een 25% belang in het lichaam te houden.
- De uitbreiding van Successiewet 1956 als gevolg van het aangenomen amendement van Inge van Dijk en Erkens is gebaseerd op het voorstel van vertegenwoordigers van een aantal grote oude familiebedrijven.⁶
- In de Kamerbrief van 16 oktober 2023 over het onderzoek om de bedrijfsopvolgingsregeling in de schenk- en erfbelasting meer te richten op familiebedrijven⁷ heeft u inhoudelijk gereageerd op het voorstel van de vertegenwoordigers van een aantal oude familiebedrijven.
- Bij het voorgestelde familiebegrip zijn in de Kamerbrief diverse kanttekeningen geplaatst, onder andere over de uitvoerbaarheid, het gelijkheidsbeginsel en staatssteun.
- Ondanks de bezwaren die u in de Kamerbrief heeft geuit over het voorgestelde familiebegrip stellen wij voor om deze definitie voor het vaststellen van de uitvoeringstoets het nieuwe box 3-stelsel vooralsnog over te nemen met het oog op uniformiteit van begrippen in het belastingstelsel. Daarbij speelt mee dat in reactie op de internetconsultatie door diverse partijen kritisch is gereageerd op de werkbaarheid en uitvoerbaarheid van het voorstel van de definitie die ter illustratie is opgenomen in de MVT. eens
- In de uitvoeringstoets bij deze nieuwe definitie in de Successiewet is gewezen op de matige werkbaarheid en complexe uitvoerbaarheid van deze definitie. Voor de uiteindelijke toepasbaarheid voor het nieuwe box 3-stelsel zullen de ervaringen met deze definitie, in de uitvoering Successiewet vanaf 1 januari 2025, moeten worden meegewogen. eens
- De wetwijziging van de Successiewet 1956 treedt in werking per 1 januari 2025, als de Eerste Kamer de Wet aanpassing fiscale bedrijfsopvolgingsfaciliteiten in december aanneemt. De komende tijd wordt onderzocht of aanpassingen in het familiebegrip uit het aangenomen amendement mogelijk zijn om de uitvoerbaarheid te verbeteren. Gelet op de beoogde inwerkingtredingsdatum van het nieuwe box 3-stelsel is er tijd om ervaring met deze nieuwe definitie op te doen in de Successiewet. Eventuele verbeteringen van de definitie werken als gevolg van de voorgestelde koppeling door naar het nieuwe box 3-stelsel. eens

Informatiepunt 1 – In wetgeving uitsluiten van bepaalde regels die kosten naar voren halen of heffing over gerealiseerde winsten uitstellen

In de wetgeving volgen we de lijn dat bij het regime van vermogenswinstbelasting het realisatiemoment (zoals bij verkoop, migratie en overlijden) leidend is. Dit betekent dat diverse faciliteiten die in de winstfeer gebruikelijk zijn om kosten eerder te nemen of juist winstneming ondanks realisatie uit te stellen in het nieuwe box 3-stelsel niet zijn toegestaan.

⁶ Artikel FD 22 juni 2023 en whitepaper. <https://fd.nl/politiek/1479863/grote-familiebedrijven-naar-den-haag-voor-behoud-belastingvrijstelling>

⁷ Kamerstukken II 2023/24, 32637, nr. 582.

Toelichting informatiepunt 1

- Tijdens de vorige bespreking op 1 november heeft u voor het onderwerp onroerend goed aangegeven dat er wat u betreft op enig moment afgerekend moet worden en dat het niet de bedoeling is om bepaalde zaken die kunnen volgen uit het toepassen van goedkoopmansgebruik ook in box 3 toe te passen.
- Het gaat bijvoorbeeld om een doorschuifregeling bij overlijden, het vormen van voorzieningen en fiscale reserves zoals de herinvesteringsreserve, afschrijven en het toepassen van ruilarresten.
- Om deze mogelijkheden niet van toepassing te laten zijn op vermogensbestanddelen in box 3, moeten deze expliciet worden uitgesloten in de wetgeving.
- Wij werken de wetgeving op dit moment volgens deze lijnen uit en hanteren deze lijn niet alleen voor onroerend goed, maar ook voor de andere vermogensbestanddelen in box 3 die onder het vermogenswinstbelastingregime vallen.
- Wij onderzoeken nog of voor echtscheiding iets ander geregeld moet worden.

|| klopt

|| x

|| x

|| x

|| begrip
ik,

Informatiepunt 2 – Eerste bevindingen onderzoek naar mogelijke staatssteun

Wij informeren u over onze bevindingen van het onderzoek naar mogelijke staatssteun bij het belasten van aandelen in startups en familiebedrijven via een vermogenswinstbelasting.

o de
me
er

Toelichting informatiepunt 2

- In het overleg van 15 juni heeft u diverse keuzes gemaakt over de vormgeving van het box 3-stelsel. Bij de hybride variant is in de nota opgemerkt dat het van belang is dat voor het onderscheid tussen een vermogenswinstbelasting en een vermogensaanwasbelasting voor verschillende vormen van beleggingen een gerechtvaardigd en juridisch houdbaar onderscheid moet zijn. We hebben onderzoek gedaan naar mogelijke staatssteun bij het belasten van aandelen in startups en familiebedrijven via een vermogenswinstbelasting.
- Als het onderscheid tussen een vermogensaanwasbelasting (hoofregel) en een vermogenswinstbelasting wordt gebaseerd op aandelen in het soort ondernemingen, zoals startups en familiebedrijven, lijkt het lastig om een conclusie te trekken dat er geen sprake is van onrechtmatige staatssteun, omdat de selectiviteit wegens feitelijke (en juridische) verschillen tussen de verschillende soorten aandelen ontbreekt.
- Het onderscheid zou gebaseerd moeten zijn op objectieve verschillen tussen de beide soorten aandelen, hetgeen kan betekenen dat een grotere groep aandelen onder de vermogenswinstbelasting komt te vallen. Wij zijn nog aan het bekijken of een dergelijk onderscheid mogelijk is met het oog op het vermijden van onrechtmatige staatssteun.
- Hierbij kan bijvoorbeeld gedacht worden aan de verhandelbaarheid van aandelen op een gereguleerde markt ("de beurs") tegenover aandelen waarvoor geen openbare markt is. Het gevolg van deze optie is dat ook niet-beursgenoteerde aandelen in bedrijven die geen startup of familiebedrijf zijn verschuiven van het regime van de vermogensaanwasbelasting naar de vermogenswinstbelasting. Een dergelijke wijziging heeft budgettaire consequenties en vraagt nog veel uitzoekwerk (bijvoorbeeld hoe om te gaan met producten die hierop lijken, zoals genotsrechten van aandelen, de behandeling van (beursgenoteerde) aandelen die indirect, via transparante en

|| last
goed
uitwerken,
begrip de

Complexiteit

niet-transparante entiteiten kunnen worden gehouden etc.). Daarnaast zal de oproep om ook andere bezittingen onder de vermogenswinstbelasting vermoedelijk toenemen.

- Een ander alternatief is om de uitzondering voor aandelen in startups en familiebedrijven te heroverwegen.

// hee

Informatiepunt 3 – Damage aangifte inkomensheffingen box 3

- Op 7 november jl. heeft de Belastingdienst een damage over aangiften inkomensheffing, Box 3, bij de keten Inkomensheffing geconstateerd. De situatie is dat in totaal 11.972 burgers, met een brief, een vooraankondiging van de Belastingdienst hebben ontvangen waarin hen wordt medegedeeld dat er een voornemen is om af te wijken van de aangiften Inkomensheffing en dat zij de mogelijkheid hebben om hier een reactie op in te sturen. Vervolgens zouden zij binnen enkele weken een aanslag van de Belastingdienst ontvangen. //
- Gebleken is dat de Belastingdienst onjuiste informatie in deze vooraankondiging heeft verschaft. Wanneer er sprake is van een Box 3 vermogen, anders dan alleen spaartegoeden, dienen aangiften namelijk aangehouden te worden in afwachting van het Arrest Box 3 door de Hoge Raad, een beheersmaatregel die eerder dit jaar voor de belastingjaren 2021 en 2022 is ingevoerd. //
- Dit houdt in dat er op de korte termijn geen aanslag aan betreffende burgers kan worden opgelegd, omdat dit Arrest nog niet is geweest. Bij de doelgroepselectie voor het proces massaal corrigeren 2021 en 2022 zijn de betreffende posten ten onrechte niet uitgezonderd. De verwachting die met de vooraankondiging richting betreffende burgers is gewekt wordt daarmee niet waargemaakt. Voor de periode 2021 gaat het om 8.165 burgers en voor de periode 2022 om 3.807 burgers die ten onrechte een vooraankondiging van de Belastingdienst hebben ontvangen. //
- De burgers zullen worden geïnformeerd via een excuusbrief met daarin een toelichting op de situatie en de mededeling dat de aanslag langer op zich zal laten wachten. //

Dank

Communicatie

Niet van toepassing.

Politiek/bestuurlijke context

Niet van toepassing.

Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden

Niet van toepassing.

Dank. Helder

Bijlage 1 | Samenvatting inhoud en werking CRS en FATCA

Algemeen

- Common Reporting Standard (CRS) en Foreign Account Tax Compliance Act (FATCA) regelen de internationale uitwisseling van gegevens van rekeningen (accounts) voor fiscale doeleinden.
- FATCA: Uitwisseling met de VS, gebaseerd op een bilateraal verdrag.
- CRS: Uitwisseling tussen meer dan 100 verschillende landen op basis van door OESO ontwikkelde standaard. Binnen de EU op basis van DAC2, daarbuiten in principe op basis van bilaterale overeenkomsten.
- De uitwisseling verloopt tussen landen. Gegevens worden eerst door de lokale autoriteit, meestal de Belastingdienst, ingewonnen bij de financiële instellingen en doorgeleverd aan het betreffende andere land.
- De aanlevering betreft rekeningen bij financiële instellingen van financiële producten. Het begrip rekening/account is breed, daar worden ook onder verstaan participaties en bepaalde verzekeringsproducten.
- Voor de CRS geldt voor de uitwisseling voor rekeningen gehouden door natuurlijke personen geen ondergrens, voor de FATCA is er een grens van \$ 50.000 waaronder niet gerapporteerd hoeft te worden. Voor de uitwisseling onder de CRS is het fiscale woonland het uitgangspunt, voor de FATCA is het uitgangspunt of iemand een US person is. US person ben je bijvoorbeeld als je de Amerikaanse nationaliteit hebt.
- Het fiscale woonland wordt in eerste instantie bepaald op basis van een door de rekeninghouder ingevuld self-certification formulier wat door de financiële instelling op waarschijnlijkheid wordt beoordeeld aan de hand van KYC-gegevens en eventueel nader op te vragen bescheiden. Voor oudere (lees: bestaande) rekeningen gaat de financiële instelling in eerste instantie uit van bij de financiële instelling aanwezige indices.
- Het fiscale identificatienummer betreft het nummer van het fiscale woonland. Zo moet een Nederlander met een rekening bij een Franse bank zijn BSN aan de Franse financiële instelling verstrekken, die vervolgens de rekening gegevens inclusief dat BSN vertrekt aan de Franse fiscus om uit te wisselen met de Nederlandse fiscus.
- Vanaf 2026 gaat er op basis van DAC8 ook internationale uitwisseling plaatsvinden op basis van de CARF, de Crypto Asset Reporting Framework. De VS doet hier voorlopig niet aan mee, landen buiten de EU waarschijnlijk pas later dan 2026. Uitwisseling betreft uitsluitend transactiegegevens en geen saldi.

Welke financiële instellingen zijn er?

- Bewaarinstelling (custodial institution), voorbeeld: bank met effectenrekening. Vanaf 2026 voor CRS ook Central Bank Digital Currencies en Specified Electronic Money Products
- Instelling die deposito's aanneemt (depository institution), voorbeeld: bank met betaalrekening, spaarbank. Vanaf 2026 voor CRS ook aanhouden crypto's
- Beleggingsentiteit (investment entity), voorbeeld: beleggingsfonds. Vanaf 2026 voor CRS ook investeringen in crypto's.
- Omschreven verzekeringsmaatschappij (specified insurance company), voorbeeld: Levensverzekeringsmaatschappij

Welke gegevens worden uitgewisseld?

De Belastingdienst wisselt onder meer de volgende gegevens uit met de buitenlandse belastingdiensten:

- naam rekeninghouder
- adres
- geboortedatum en -plaats
- fiscaal woonland of vestigingsland
- het fiscale identificatienummer
- het rekeningnummer of polisnummer (bij verzekeringen)
- het saldo of de waarde van de rekening (Alleen CRS, onder de FATCA verstrekt de Nederlandse Belastingdienst wel saldi aan de VS maar wij krijgen ze niet terug)
- de rente- en dividendinkomsten
- de waarden van kapitaal- en lijfrenteverzekeringen

- de bruto-opbrengst van verkoop van financiële producten zoals effecten
Bij rekeninghouders niet-natuurlijke personen worden in bepaalde gevallen ook de identificatie-gegevens van de achterliggende uiteindelijk belanghebbende natuurlijke personen (UBO's) uitgewisseld.

Vanaf 2026 wordt de aanlevering aangevuld met:

- valide self-certification aanwezig ja/nee
- gezamenlijke rekening ja/nee, met aantal rekeninghouders
- soort rekening (custodial, depository, investment of insurance)
- bestaande of nieuwe rekening (van voor of na 1-1-2016)
- rol van de UBO

Volledigheid van de ontvangen gegevens.

- CRS: Niet alle landen doen mee
- FATCA: Niet alle staten doen mee, zo krijgen wij geen gegevens uit Delaware
- Alle landen worstelen met de volledigheid van de registratie van financiële instellingen die moeten aanleveren. Niet elke instelling die zou moeten rapporteren is eenvoudig uit registers te halen, zelfs in Nederland niet. Zo hoeven in Nederland bepaalde beleggingsinstellingen zich niet bij de AFM te registreren.
- Identificatie op basis van self-certification en indices. Financiële instellingen zijn geen fiscus, zij hoeven geen woonplaatsonderzoek of ander diepgravend onderzoek te doen om de fiscale woonplaats vast te stellen. Nationaliteit is geen criterium. Als een Nederlandse rekeninghouder in Frankrijk het adres van de Franse vakantiewoning opgeeft, de bank niet over andere gegevens beschikt als bijvoorbeeld een Nederlands postadres, en de rekeninghouder verklaart dat hij in het vakantiehuis woont, dan zal de rekening niet gevraagd worden als aan te leveren aan Nederland.
- Niet alle financiële instellingen volgen de voorschriften en niet in alle landen is het toezicht zodanig dat zekerheid is dat de regels worden toegepast. Er is dan ook geen zekerheid dat alle relevante rekeningen worden geïdentificeerd en uitgewisseld.
- Ontbreken van BSN. In veel gevallen beschikt de aanleverende financiële instellingen niet over het Nederlands BSN. Dit omdat die bij het aangaan van de rekening nooit is verstrekt en/of de rekeninghouder nadien deze nooit heeft verstrekt of heeft geweigerd deze te verstrekken. Identificatie door Nederland vindt dan plaats op basis van de overige gegevens (naam, geboortedatum) met wisselend succes.

Juistheid van de ontvangen gegevens

De kwaliteit van de ontvangen gegevens is wisselend en varieert per land. Tot op heden heeft de Belastingdienst niet voldoende vertrouwen in de ontvangen gegevens om deze volledig in de VIA op te nemen. Alleen de bank en de rekeningnummers worden vooraf ingevuld. De van belastingplichtigen naar aanleiding van de voorinvulling ontvangen feedback geeft vooralsnog geen reden om verder te gaan en ook bedragen vooraf te gaan invullen.

Tijdigheid van de ontvangen gegevens

FATCA- en CRS-gegevens worden niet eerder dan oktober van het jaar opvolgend op het jaar waar ze betrekking op hebben ontvangen. Dus gegevens over 2023 worden niet eerder dan oktober 2024 verwacht. In een systeem van VAB zou je deze in het voorjaar van 2024 reeds tot je beschikking willen hebben.

Voorbeeld 1 | Tijdelijk vruchtgebruik aandelen voor een periode van 5 jaar

Eef koopt een aandeel voor € 100.000 en vestigt daarop voor een periode van vijf jaren een vruchtgebruik ten behoeve van Joep tegen een (zakelijke koopsom) van € 10.000. In de jaren 2027 t/m 2031 heeft het aandeel in totaal € 14.000 dividend uitgekeerd en is de intrinsieke waarde per saldo met € 9.000 gestegen. De waarde van het vruchtgebruik wordt in 5 jaar lineair afgebouwd (20% per jaar; ter waarde van € 10.000 / 5 = € 2.000).

Verloop blooteigendom en vruchtgebruik

Datum	1-1-2027	31-12-2027	31-12-2028	31-12-2029	31-12-2030	31-12-2031
Waarde volle eigendom	100.000	105.000	108.000	109.000	104.000	109.000
Waarde blooteigendom	90.000	97.000	102.000	105.000	102.000	109.000
Waarde vruchtgebruik	10.000	8.000	6.000	4.000	2.000	0
Afpraak vruchtgebruik	100%	80%	60%	40%	20%	0%

Het jaarresultaat voor blooteigenaar Eef

Jaar	2027	2028	2029	2030	2031	Totaal
Waardemutatie aandeel	5.000	3.000	1.000	-5.000	5.000	9.000
Afpraak vruchtgebruik	2.000	2.000	2.000	2.000	2.000	10.000
Totaal jaarinkomen	7.000	5.000	3.000	-3.000	7.000	19.000

Het jaarresultaat voor vruchtgebruiker Joep

Jaar	2027	2028	2029	2030	2031	Totaal
Dividend	2.000	2.000	3.000	3.000	4.000	14.000
Afpraak vruchtgebruik	-2.000	-2.000	-2.000	-2.000	-2.000	-10.000
Totaal jaarinkomen	0	0	1.000	1.000	2.000	4.000

Dank.
Weder
verkeerde.
Jen

Voorbeeld 2 | Tijdelijk vruchtgebruik aandelen voor een periode van 5 jaar (voortijdig overlijden)

Eef koopt een aandeel voor € 100.000 en vestigt daarop voor een periode van vijf jaren een vruchtgebruik ten behoeve van Joep tegen een (zakelijke koopsom) van € 10.000. In de jaren 2027 t/m 2031 heeft het aandeel in totaal € 14.000 dividend uitgekeerd en is de intrinsieke waarde per saldo met € 9.000 gestegen. De waarde van het vruchtgebruik wordt in 5 jaar lineair afgebouwd. Joep overlijdt echter op 31 december 2030.

Verloop blooteigendom en vruchtgebruik

Datum	1-1-2027	31-12-2027	31-12-2028	31-12-2029	31-12-2030	31-12-2031
Waarde volle eigendom	100.000	105.000	108.000	109.000	104.000	109.000
Waarde blooteigendom	90.000	97.000	102.000	105.000	104.000	109.000
Waarde vruchtgebruik	10.000	8.000	6.000	4.000	0	0
Afpraak vruchtgebruik	100%	80%	60%	40%	0%	0%

Het jaarresultaat voor blooteigenaar Eef

Jaar	2027	2028	2029	2030	2031	Totaal
Waardemutatie aandeel	5.000	3.000	1.000	-5.000	5.000	9.000
Afpraak vruchtgebruik	2.000	2.000	2.000	4.000	0	10.000
Dividend					4.000	4.000
Totaal jaarinkomen	7.000	5.000	3.000	-1.000	9.000	23.000

Het jaarresultaat voor vruchtgebruiker Joep

Jaar	2027	2028	2029	2030	2031	Totaal
Dividend	2.000	2.000	3.000	3.000	0	10.000
Afpraak vruchtgebruik	-2.000	-2.000	-2.000	-4.000	0	-10.000
Totaal jaarinkomen	0	0	1.000	-1.000	0	0

Verdicht met 1

Verdicht met 1

Voorbeeld 3 | Tijdelijk vruchtgebruik onroerend goed voor een periode van 5 jaar

Eef koopt een loods voor € 100.000 en vestigt daarop voor een periode van vijf jaren een vruchtgebruik ten behoeve van Joep tegen een (zakelijke koopsum) van € 10.000. In de jaren 2027 t/m 2031 verhuurt Joep de loods aan derden voor totaal € 14.000. De waarde van het vruchtgebruik wordt in 5 jaar lineair afgebouwd (20% per jaar; ter waarde van € 10.000 / 5 = € 2.000). Eef verhuurt zelf – na einde van het vruchtgebruik – de loods in 2032 voor € 5.000. Uiteindelijk verkoopt Eef de loods op 31-12-2032 voor € 115.000.

Verloop blooteigendom en vruchtgebruik

Datum	1-1-2027	31-12-2027	31-12-2028	31-12-2029	31-12-2030	31-12-2031	31-12-2032
Waarde volle eigendom	100.000	105.000	108.000	109.000	104.000	109.000	115.000
Waarde blooteigendom	90.000	97.000	102.000	105.000	102.000	109.000	
Waarde vruchtgebruik	10.000	8.000	6.000	4.000	2.000	0	
Afbraak vruchtgebruik	100%	80%	60%	40%	20%	0%	0%

Het jaarresultaat voor blooteigenaar Eef

Jaar	2027	2028	2029	2030	2031	2032	Totaal
Verkoopprijs	0	0	0	0	0	115.000	115.000
Aanschafprijs	0	0	0	0	0	-100.000	-100.000
Afbraak vruchtgebruik	2.000	2.000	2.000	2.000	2.000	0	10.000
Huur	0	0	0	0	0	5.000	5.000
Totaalinkomen	2.000	2.000	2.000	2.000	2.000	20.000	30.000

Het jaarresultaat voor vruchtgebruiker Joep

Jaar	2027	2028	2029	2030	2031	2032	Totaal
Huur	2.000	2.000	3.000	3.000	4.000		14.000
Afbraak vruchtgebruik	-2.000	-2.000	-2.000	-2.000	-2.000	0	-10.000
Totaal jaarinkomen	0	0	1.000	1.000	2.000	0	4.000

Voorbeeld 4 | Koop van bloot eigendom onroerend goed met een vruchtgebruik voor een periode van 5 jaar

Eef koopt een loods voor € 90.000. Op dat moment is op die loods een vruchtgebruik gevestigd voor een periode van vijf jaren ten behoeve van Joep. De waarde van de volle eigendom van de loods is € 100.000, maar de koopsom die Eef moet betalen is € 10.000 lager vanwege het waardedrukkende effect van het vruchtgebruik dat door de vorige eigenaar op de loods is gevestigd. In de jaren 2027 t/m 2031 verhuurt Joep de loods aan derden voor totaal € 14.000. De waarde van het vruchtgebruik wordt in 5 jaar lineair afgebouwd (20% per jaar; ter waarde van € 10.000 / 5 = € 2.000). Eef verhuurt zelf – na einde van het vruchtgebruik - de loods in 2032 voor € 5.000. Uiteindelijk verkoopt Eef de loods op 31-12-2032 voor € 115.000.

Verloop blooteigendom en vruchtgebruik

Datum	1-1-2027	31-12-2027	31-12-2028	31-12-2029	31-12-2030	31-12-2031	31-12-2032
Waarde volle eigendom	100.000	105.000	108.000	109.000	104.000	109.000	115.000
Waarde blooteigendom	90.000	97.000	102.000	105.000	102.000	109.000	
Waarde vruchtgebruik	10.000	8.000	6.000	4.000	2.000	0	
Afbraak vruchtgebruik	100%	80%	60%	40%	20%	0%	0%

Het jaarresultaat voor blooteigenaar Eef

Jaar	2027	2028	2029	2030	2031	2032	Totaal
Verkoopprijs	0	0	0	0	0	115.000	115.000
Aanschafprijs	0	0	0	0	0	-90.000	-90.000
Huur	0	0	0	0	0	5.000	5.000
Totaalinkomen	0	0	0	0	0	30.000	30.000

Wijziging met 1

Het jaarresultaat voor vruchtgebruiker Joep

Jaar	2027	2028	2029	2030	2031	2032	Totaal
Huur	2.000	2.000	3.000	3.000	4.000		14.000
Afbraak vruchtgebruik	-2.000	-2.000	-2.000	-2.000	-2.000	0	-10.000
Totaal jaarinkomen	0	0	1.000	1.000	2.000	0	4.000